

СТАНОВИЩЕ

От: професор доктор Лидия Стоянова Велкова
Военна академия „Георги Стойков Раковски”
Научна специалност „Организация и управление
извън сферата на материалното производство“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ – област на висшето образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, по научна специалност "Социология"

Автор на дисертационния труд: Иван Миленов Михайлов

Тема на дисертационния труд:
„НАЦИОНАЛНАТА ИДЕНТИЧНОСТ НА МЛАДИТЕ ХОРА
В БЪЛГАРИЯ В НАЧАЛОТО НА ХХІ ВЕК“

Научен ръководител: проф. д.с.н. Таня Неделчева

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД 16-540/16.11.2020 г. на Директора на ИФС – БАН

1. Обща характеристика на дисертационния труд

Актуалността на избрания изследователски проблем, посветен на националната идентичност на младите хора в България в началото на ХХІ век е безспорна, както от гледна точка на социално-икономическите промени от края на ХХ и началото на ХХІ век, така и в контекста на предизвикателствата, породени от глобализацията, които не просто имат за свой резултат реструктурирането на обществено-икономическите реалности, но стоят в основата на предефинирането на класическите схващания за идентичността и формирането на новите параметри на българската национална идентичност в съвременната епоха.

Макар да споделя доминиращото схващане, че националната идентичност е колективна идентификация на личността и е следствие на исторически процес на социална конструкция, дисертантът Михайлов търси

отговор на въпроса за новите параметри на националната идентичност на младите българи и нейното утвърждаване в условията на висока динамика на елементите на националната и глобалната среда.

Представеният за рецензиране дисертационен труд на Иван Михайлов се характеризира с ясна, премерена и логично издържана класическа структура. Съдържанието на труда е поместено в обем от 242 с., от които 222 с. основен текст, включващ увод, три глави, заключение и използвана литература, което създава предпоставка за балансираност на изложението. Към труда е представено и приложение - разработена от дисертанта Анкетна карта за провеждане на анкетно социологическо проучване на тема „Националната идентичност на младите хора в България в началото на XXI век“, която търси аргументи в подкрепа на издигнатите от докторанта твърдения.

За да постигне целта на изследването дисертантът задълбочено и аналитично е обработил и систематизирал представителен брой (над 230) български и чуждестранни класически научни публикации и съвременни литературни, и информационни източници на български и английски език. Резултатът е видим и подпомага изпълнението на поставените научноизследователски задачи. Необходимо е да се отбележи, че докторантът се ориентира отлично и от огромния информационен поток, подбира онова, което пряко касае изследвания проблем и в пълна степен подпомага решаването на поставените задачи.

Положителна оценка заслужава избраната методология на изследването, която е изградена върху научен инструментариум, включващ основно като методи за изследване на теоретичните постановки исторически, теоретичен и сравнителен анализ. Приложен е подходът на емпиричното социологическо изследване за събиране на необходимата информация, както и редица общи и специфични подходи, които осигуряват постигане на поставената научна цел и доказване на изследователската теза на дисертацията. Необходимо е да се отбележи, че в работата на дисертанта коректно са въведени съответните ограничения, което е позволило изследователският интерес да се фокусира върху идентичността на младите

българи на възраст от 18 до 35 години, които живеят, работят и се развиват в България.

Темата на представения дисертационен труд напълно съответства на съдържанието и въпреки, че тангира с други научни изследвания и разработки притежава собствен облик. С логически структурираното си изложение, критичен подход и тематична балансираност, дисертационният труд потвърждава работната хипотеза, „че младите българи днес проявяват белезите на обществена група, която се развива на качествено ново равнище в обществения преход към граждански тип национална идентичност”.

Това, както и постигнатите в дисертационния труд резултати, дават основание да се направи изводът, че дисертантът познава задълбочено и многостранно състоянието на изследвания проблем и демонстрира много добра осведоменост за характера и последиците от трансформационните процеси при формиране на националната идентичност на младите българи като съчетание на традиции и граждански измерения.

2. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Получените научни резултати и свързаните с тях приноси могат да бъдат обобщени по следния начин:

➤ В теоретичен план е осъществена качествена изследователска работа, която освен, че допълва и обогатява съществуващото знание за националната идентичност, в резултат на приложения от дисертанта интердисциплинарен подход, води до: концептуализация на авторова дефиниция на понятието прескачаща идентификация, като феномен, който се проявява при конструиране идентичността на части от младите българи и е характерен за общества, които са в ситуация на догонващо развитие; характеризирание на процеса „изменчивост на идентичността“, обусловен от факта, че поради съвместното съществуване на трите основни вида групова идентичност, под влиянието на определени условия за даден период от време водещ става един от тях, което предполага невъзможността за упадък или разпад на дадена форма групова идентичност, а по-скоро за динамика на тенденциите; дисертантът доказва, че съчетавайки европейската с национална си идентичност, младите българи откриват своята уникална идентификация във време на динамична промяна на идентичността, като

оформянето на черти на наднационалната идентичност не е трайно открояващ се процес и този трансформационен потенциал е в летална фаза, поради невъзможността на европейската интеграция да генерира ползи за цялото българско общество.

➤ В научно-приложен план изследването допринася за разбирането, оценяването и анализирането на идентичността на младите българи в началото на XXI в., като от една страна, наличието на граждански параметри на идентичността е неоспорим факт, а от друга тя остава фиксирана и изградена върху традициите, обичаите и културата. Времето натовареност на идеята за идентичността е индикатор, който дава важна информация за продължаващия процес на ситуирането ѝ по оста гражданска – етническа форма. Възможността за достоверност на получените научно-приложни резултати се съдържа в изготвената от дисертанта Михайлов Анкетна карта за провеждане на анкетно социологическо проучване на тема „Националната идентичност на младите хора в България в началото на XXI век.

Обосновано може да бъде направена оценка, че *дисертационният труд и получените приноси са лично постижение на докторанта* и добавят нова стойност в знанието за факторите, които изграждат националната идентичност на младите българи в началото на XXI век.

3. Оценка на публикациите по дисертацията

Защитата на авторската теза в дисертационния труд е подкрепена с необходимия брой публикации. Приемам и четирите деклариращи публикации, на които дисертантът е единствен автор. Всички са в направлението на поставения научен проблем и са свързани с темата на дисертационния труд, като верифицират резултатите от научното изследване и осигуряват неговата обществена представителност.

Нямам данни за това дали те са цитирани от други автори.

С докторанта Иван Михайлов нямам съвместни публикации.

4. Оценка на автореферата

Представеният към дисертационния труд автореферат е в обем от 47 страници, написан е в съответствие с добрите академични практики и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение,

като ясно и съдържателно отразява основните положения и научните приноси на дисертацията.

5. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към докторанта могат да се отправят някои препоръки, насочени към бъдещата му научноизследователска дейност:

На първо място, работата би спечелила, ако отделните глави на дисертацията завършваха с изводи, които да систематизират и акцентират върху реалните постижения на автора, като им придадат по-голяма представителност.

Второ, струва ми се, че е необходима по-голяма фокусираност по отношение на формулировката на научните и научно-приложните приноси, за да им се придаде по-голяма категоричност, тъй като настоящата дисертация безусловно заслужава това.

Необходимо е да отбележа, че представената работа е резултат от самостоятелна изследователска дейност на автора, не съм установила плагиатство и не се намирам в отношение на конфликт на интереси с кандидата.

7. Заключение

Налице е цялостно, задълбочено и полезно изследване по важна и актуална за националното ни пространство тема. Дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Давам своята положителна оценка и убедено предлагам на уважаемите членове на научното жури да вземем решение за присъждане на Иван Миленов Михайлов на образователната и научна степен “доктор” в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, научна специалност „Социология”.

07.12.2020

София

Член на журито:

(проф. д-р Лидия Велкова)